

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Młode wino, nowe bukłaki. Życie konsekrowane w trzecim tysiącleciu – wyzwania i perspektywy”

Dnia 26 maja 2018 roku w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie przy ulicy Dewajtis 5 odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. „*Młode wino, nowe bukłaki. Życie konsekrowane w trzecim tysiącleciu – wyzwania i perspektywy*” zorganizowana przez koło naukowe *Consecratio Vitae*, działające na Wydziale Prawa Kanonicznego UKSW. Celem konferencji było przybliżenie założeń dokumentu „*Młode wino, nowe bukłaki*” wydanego 6 stycznia 2017 roku przez Kongregację Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego na kanwie refleksji wcześniejszego zebrania plenarnej konferencji wspomnianej Kongregacji, zwołanego z okazji 50 rocznicy Soboru Watykańskiego II wzbogaconych o rozważania ze spotkania osób konsekrowanych z okazji Roku Konsekrowanego.

Przybyłych na konferencję gości przywitał w imieniu dziekana Wydziału Prawa Kanonicznego prodziekan ks. dr hab. Marek Stokłosa SCJ, prof. UKSW. Wyraził on zadowolenie z powodu kolejnej konferencji organizowanej przez koło naukowe *Consecratio Vitae* oraz zaznaczył, że powoli wpisują się one w cykliczne wydarzenia wydziałowe. W słowie wstępnym podzielił się swoją własną refleksją na temat analizowanego dokumentu.

Referat pt. „*Wprowadzenie do dokumentu: Młode wino, nowe bukłaki. Życie konsekrowane od Soboru Watykańskiego II i wyzwania nadal otwarte. Ukierunkowania*” przedstawiła m. Jolanta Olech USJK – sekretarka generalna Konferencji Wyższych Przełożonych Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych. Wskazała ona uczestnikom konferencji, że ów dokument to podsumowanie ostatnich 50 lat odnowy życia zakonnego, jakie znalazło się w założeniach dokumentu *Perfectae caritatis*. Zaznaczyła, że niektóre wyzwania postawione przez Sobór Watykański II zostały już zrealizowane, lecz jak ukazują autorzy dokumentu odnowa życia zakonnego jeszcze nie zakończyła się – nadal istnieje potrzeba, by niektórym aspektem

życia konsekrowanego nadać nowe spojrzenie. M. J. Olech nadmieniła, iż dokument podkreśla obecność Ducha Świętego w samej odnowie życia zakonnego. Zasadnicza część dokumentu stanowi o wyzwaniach jeszcze niezrealizowanych, odnoszących się do każdej dziedziny życia osoby konsekrowanej. Prelegentka zaznaczyła, że powołanie i tożsamość oraz odnowiona wizja życia konsekrowanego jako *sequela Christi* realizuje się w misji i strukturach instytutu. Należy otworzyć się na odmienność nowych powołań, ponieważ modele formacyjnie nie spełniają już swej roli. Prelegentka podkreśliła, że obecnie w życiu zakonnym są stosowane praktyki i style zarządzania, które z formą służby niewiele mają wspólnego, a nawet bliżej im do autorytaryzmu. W tekście „Młode wino, nowe bukłaki” po raz pierwszy poruszono szerzej temat miejsca i roli kobiety w Kościele. Podkreślono w nim, że żadna siostra nie może żyć w poddaństwie. Podsumowując swój referat Prelegentka wyraziła potrzebę ewangelizowania struktur i życia osób konsekrowanych na nowo oraz powinności otwarcia się na inność.

Pierwszej Sesji przewodniczył ks. prof. dr hab. Józef Wroceński, a otworzyła ją s. dr Judyta Pudełko PDDM z Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie referatem: „*Młode wino, nowe bukłaki w Piśmie Świętym*”. Wskazała w nim na fragment Biblii, z którego został zaczerpnięty tytuł dokumentu. „*Nikt nie przyszywa łąty z surowego sukna do starego ubrania. W przeciwnym razie nowa łąta obrywa jeszcze [część] ze starego ubrania i robi się gorsze przedarcie. Nikt też młodego wina nie wlewa do starych bukłaków. W przeciwnym razie wino rozerwie bukłaki; i wino przepadnie, i bukłaki. Lecz młode wino [należy wlewać] do nowych bukłaków*” (Mk 2, 21-22). Wspomniała, że we wszystkich Ewangeliach synoptycznych znajduje się ów fragment, co wzmacnia jego kontekst. Prelegentka wytłumaczyła, że stara tkanina nie kruczy się pod wpływem wody, natomiast nowa owszem. W momencie, gdy nową tkaninę przyszyje się do starej, wtedy przez kontakt z wodą powstaje jeszcze większa dziura. Nowy bukłak jest w stanie dostosować się poprzez swoją elastyczność do ilości płynów, w odróżnieniu od starego, który jest twardy i kruchy. S. J. Pudełko porównała osobę konsekrowaną do bukłaka. Ona także może być elastyczna i nieść w sobie radość i Ewangelię, a może być również osobą skostniałą, nieakceptującą zmian.

Drugim prelegentem był ks. dr hab. Bogdan Giemza SDS, prof. PWT we Wrocławiu. Przedstawił on referat: „*Życie konsekrowane po Soborze Watykańskim II: od «Perfectae caritatis» do «Per vino nuovo otri nuovi. Orientamenti*”. Ukazał na wstępie okoliczności zwołania Soboru Watykańskiego II i kondycję życia konsekrowanego w okresie przedsoborowym. Zauważył,

że odnowa życia zakonnego nie była wcale prosta – świat zakonny nie był przygotowany na zmiany, przede wszystkim mentalnie. Doprowadziło to do kryzysu tożsamości zakonnej, przez co zakony nie działały np. w materii dzieł apostoelskich. Następnie omówił poszczególne punkty dokumentu „*Per vino nuovo otri nuovi. Orientamenti*”.

Ostatnim prelegentem pierwszej sesji był socjolog dr Marcin Jewdokimow z Wydziału Nauk Humanistycznych UKSW, przedstawiając temat: *Kryzys czy zmiana? Statystyki dotyczące życia konsekrowanego (od lat 70. XX wieku do dnia dzisiejszego) w ujęciu globalnym, europejskim i krajowym*. W trakcie omawiania statystyk w życiu zakonnym zaznaczył, że ogólnie liczba zakonnicy spadła o 32%, kapłanów zakonnych o około 9%, natomiast braci zakonnych o 23%, przy jednoczesnym wzroście liczby populacji o 87%, a samych katolików o 82%. W swojej wypowiedzi podkreślił jednak, że nie można jednoznacznie stwierdzić czy jest to kryzys czy zmiana, ponieważ na niektórych kontynentach przybywa siostr zakonnych, a na innych ubywa, przykładowo w Afryce nastąpił wzrost liczby siostr zakonnych o 200%, natomiast np. w Europie liczba ta spadła o 55%. Podobnie jest z braćmi zakonnymi i kapłanami zakonnymi.

Drugiej sesji przewodniczył o. dr Przemysław Michowicz OFMConv. Otworzyła ją ze swoim referatem: „*Istotne elementy życia konsekrowanego a nowe buklaki*” opiekun koła naukowego *Consecratio Vitae* s. dr hab. Bożena Szewczul, prof. UKSW. Podkreśliła, że głównym celem życia konsekrowanego jest *sequela Christi* – naśladowanie Chrystusa. Zakonnicy powinni stać się żywym uobecnieniem Jezusa Chrystusa oraz przedłużeniem Jego człowieczeństwa w świecie. Wspomniała o kan. 573, w którym prawodawca kościelny zawarł wszystkie istotne elementy życia konsekrowanego.

Następnym prelegentem był o. dr Marek Kotyński CSsR rozważając temat: „*Jakie buklaki na młode wino? Nowe wyzwania wobec formacji osób konsekrowanych*”. W swoim wystąpieniu podkreślił on, że życie konsekrowane jest skierowane na wieczną reformę. Posiada swoją identyczność, ale należy do niej zmiana, ponieważ potrzebuje nieustannych poprawek, nowości i rozwoju.

Ks. dr hab. Marek Tatar prof. UKSW w swoim wystąpieniu pt. „*Perspektywy życia konsekrowanego*” podkreślił, że życie konsekrowane jest niezbywalne dla Kościoła. Obecne czasy według Prelegenta to kultura ponowoczesności, w której najważniejszymi założeniami jest negacja Boga oraz ograniczenie wolności człowieka. Świat zadowala się małymi rzeczami, zapominając przy tym o Bogu. Ks. M. Tatar zaznaczył, że formacja

w instytucjach zakonnych powinna pokazywać filary jakimi są konsekracja oraz charyzmat, przy tym powinna się ona skupić na rozwoju osobowym, charyzmatycznym i konsekracyjnym. Takim założeniem odpowiadają obecnie nowe formy życia konsekrowanego, które są odpowiedzią na znaki czasu oraz potrafią zachęcić młodych ludzi do poznawania Boga.

Trzecią sesję utworzył o. dr Przemysław Michowicz OFMConv swoim referatem „*Vexata quæstio (dręczące pytanie) instytucji mieszanych w kontekście nr 23 Ukierunkowań «Młode wino, nowe bukłaki»*”. Prelegent poruszył problem instytucji mieszanych, w których bracia zakonnicy nie posiadający święceń kapłańskich, co za tym idzie władzy rządzenia, piastowaliby np. urząd przełożonego. Tym bardziej należy się temu przyjrzeć, gdyż zakonnicy posiadający święcenia coraz częściej poświęcają się bardziej życiu diecezjalnemu aniżeli wspólnocie zakonnej. O.P. Michowicz zaznaczył, że tematyka ta była już poruszana po II Soborze Watykańskim m. in. w 1994 roku przez Synod Biskupów opracowujący *Instrumentum laboris*. Jednak do tej pory mimo kilku propozycji nie rozwiązano kwestii unormowania instytucji mieszanych.

S. dr Ewa Korbut MSF przedstawiła temat: „*Duchowość komunii w świetle dokumentu «Młode wino, nowe bukłaki»*”. Zaznaczyła, że komunie to możliwość odczuwania wspólnoty z braćmi, co pozwala stać się prawdziwą rodziną, która jest ze sobą na dobre i na złe, a członkowie są dla siebie wsparciem i traktują siebie przyjacielsko. To umiejętność wzajemnego noszenia brzemion i pokonywanie egoizmu. Chrześcijańska komunie jest faktem, chodzi o jej wyrażenie, ukazywanie innym i pogłębianie materialnej formy, która łączy wszystkich. Młode wino i nowe bukłaki chcą by komunie wyrażała się we właściwy sposób. Dokument wskazuje, że braków w wymiarze horyzontalnym nie można polepszyć bez poprawy wymiaru wertykalnego wspólnoty.

Ks. Mariusz Marszałek SAC poruszył temat „*Powołanie i tożsamość indywidualnych form życia konsekrowanego*”. Podkreślił cel życia osób konsekrowanych, jakim jest *sequela Christi*. Pierwszymi formami było wdowieństwo i dziewictwo, później dołączyło do tego życie pustelnicze. Zaznaczył, że indywidualne formy życia konsekrowanego ponownie rozkwitły na kanwie obrad Soboru Watykańskiego II, po czym pokrótce je scharakteryzował.

Mgr Anna Chciałowska przedstawiła prawne podstawy dla obecności religii w szkole powołując się m. in. na konstytucję RP, konkordat i rozporządzenia władz państwowych. W nauczanie religii włączają się także osoby

konsekrowane, które według swoich charyzmatów mogą również poświęcić się pracy w szkole, a także prowadzić placówki oświatowe.

Podsumowania konferencji dokonał ks. prof. dr hab. Józef Wroceński mówiąc, że uczestnicy być może mają wiele pytań, ale na pewno dzięki referatom zostali w pewien sposób ukierunkowani by patrzyli z nadzieją w przyszłość. Podziękował organizatorom konferencji, szczególnie s. dr hab. Bożenie Szewczul, prof. UKSW i kołu naukowemu *Consecratio Vitae* oraz wszystkim prelegentom za wygłoszone referaty i przybliżenie założeń dokumentu „*Młode wino, nowe bukłaki*”.

Mateusz Siemaszko

Wydział Prawa Kanonicznego UKSW

Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Problematyka współpracy państwa z Kościołem w Polsce i na Litwie”

Wspólne obchody 100-nej rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę i Litwę stały się motywem do zorganizowania Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „*Problematyka współpracy państwa z Kościołem w Polsce i na Litwie*”, która odbyła się dn. 6 czerwca 2018 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Inicjatywa została podjęta przez członków Koła Naukowego *Consecratio Vitae*, którego opiekunem jest s. dr hab. Bożena Szewczul, prof. UKSW.

Konferencyjne obrady poprzedziły wystąpienia zaproszonych gości. Wszystkich uczestników konferencji pozdrowił ks. prof. dr hab. Henryk Stawniak – Dziekan WPK UKSW. Podkreślił on wielowiekową tradycję współpracy państwa z Kościołem w Polsce i na Litwie, w tym w ramach funkcjonowania jednego podmiotu państwowego jakim była Rzeczpospolita Obojga Narodów. Kościół katolicki w obu sąsiadujących ze sobą państwach aktywnie angażował się w działalność edukacyjną i charytatywną, a w czasie rozbiorów i okupacji pomagał w ochronie wartości narodowych.

Następnie ks. prof. dr hab. Stanisław Dziekoński – Rektor UKSW dokonał uroczystego otwarcia konferencji. Wyraził on nadzieję, że konferencja